

A helyiek többsége “belakná” a kastélyt

Kérdőív a Ráday- kastélyról

A Péceli Értéktár Bizottság online kérdőíves felmérést végzett 2023. július 14-19. között a Ráday-kastély megítéléséről, lehetséges funkciójáról. A legfontosabb megállapítások:

- **Minden másnál nagyobb baj, hogy a kastélynak nincs igazi gazdája:** A felajánlott lehetőségek közül a válaszadók a legnagyobb problémának azt tartják, hogy a “kastélynak nincs gazdája” (61%). Ezt követi az a körülmény, hogy a kastély országosan nem eléggé ismert (52%). Csak a harmadik negatívan megítélt körülmény, hogy a kastély “rossz állapotban van” (45%).
- **Nem csak a kastély épülete vonzotta a látogatókat Pécelre:** A kastély a falfestményeiről és díszterméről ismert a leginkább. Ezt követik a barokk építészeti értékek és a Ráday-, Kelecsényi-családok kulturális öröksége. Budapest közelségét, vagy a Pécelen belüli jó elhelyezkedést lényegesen kevesebben érzik a kastély olyan előnyének, amit ki lehetne használni. A kastély épülete, a kastélyban szervezett kulturális programok, esküvők/ esküvői fotózások vonzották eddig elsősorban az embereket a Ráday-kastélyba.
- **Nem a felújítás a legfontosabb:** Ha csak három lehetőség közül lehet választani (*felújítás akár úgy is, hogy nem látogatható az épület; helyi közösség céljaira használják a kastélyt; maradjon jelenlegi funkciójában múzeum*), akkor egyértelmű, hogy többségében vannak azok, akik fontosnak tartják, hogy valamilyen értelmes funkcióval teljen meg az épület, minthogy “bármilyen áron” felújítsák valamilyen ismeretlen céllal.
- **A helyiek szívesen “belaknák” az épületet:** A Pécelen élőknek elsődleges, hogy a helyi közösség céljaira használják az épületet. A kastély állandó kiállításának megtartása mellett a péceliek örömmel “töltenék” meg programokkal, kulturális szolgáltatásokkal, szabadidős tevékenységekkel az épületet és annak kertjét. A válaszadók 10 százaléka külön szöveges megjegyzésekkel ötletelt (a felajánlott válaszlehetőségeken túl), hogy milyen

típusú funkciókra lehetne használni a kastélyt és melléképületeit. A még több kulturális program szervezése mellett a kert közösségi (színház, kertmozi, közpark stb.) használata, alkotóház kialakítása, konferenciák szervezése is gyakran felmerült a javaslatok között.

- **Kulturális programok jöhetnek, minden más elutasított:** A válaszadók nagyon sokféle kulturális funkciót el tudnak képzelni a kastélyban, amibe belefér a kávézó és étterem is akár. Ezekről elmaradva következik a szálloda vagy szálláshelyek kialakításának lehetősége. Leginkább elutasított valamilyen egészségügyi vagy szociális intézmény, hivatal, iskola vagy irodaház beköltöztetése.
- **Helyi éttermeknek, kávézóknak is lehetőséget ad a kastély:** A kastélyba ellátogató nem péceliek 85 százaléka egyéb helyre is ellátogatott Pécelen. Elsősorban a helyi cukrászdába (42%) és a helyi étterembe (35%) látogatnak el, de egyéb helyi épületeket is megnéznék.
- **Közösségi munka ereje:** 42-en, az összes válaszadó 6 százaléka ajánlotta fel névvel, telefonszámmal vagy email cím megadásával, hogy akár közösségi munkában is részt venne a kastély megmentéséért tett lépésekben.

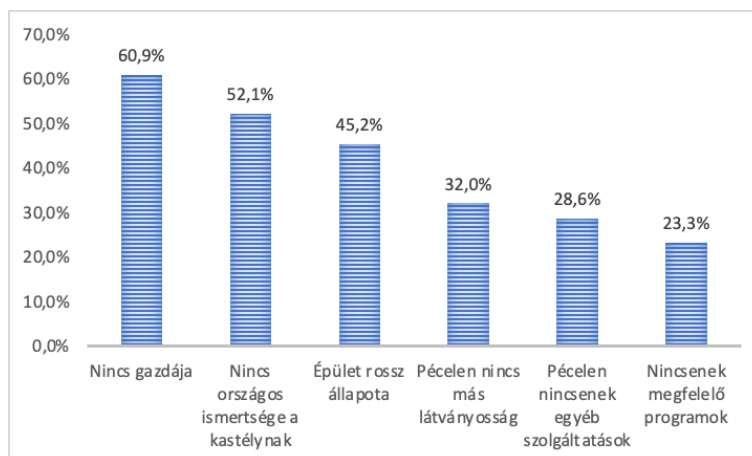
Alapinformációk

- Az online kérdőívet 721-en töltötték ki három nap alatt. Péceli és kastélyokhoz köthető online fórumokon terjesztettük az űrlapot.
- A kitöltők 68,9 százaléka Pécelen él, 15,7 százaléka Budapesten, a fennmaradó válaszadók egyéb településekről vagy országokból válaszoltak (12 válasz érkezett külföldről).
- A kitöltők 37,9 százaléka 50 év feletti, 52,9 százaléka 30-50 év közötti, 9,8 százaléka 30 évnél fiatalabb. A péceli és nem péceli válaszadók korszerkezete közel azonos.
- A kitöltők 84,7 százaléka már látta belülről is a kastélyt, így alkotott véleményt. A péceli és nem péceli válaszadók szinte azonos arányban látták a kastélyt.

A kastély legfontosabb problémái

Az alábbiak közül Ön szerint melyek tekinthetők a kastély legfontosabb hátrányainak. Jelöljön meg legfeljebb hármat az alábbi tulajdonságok közül.

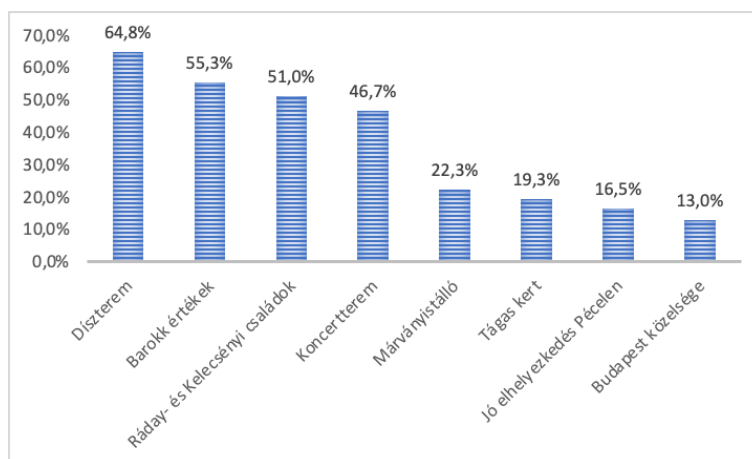
- A legnagyobb hátrány, hogy nincs gazdája a kastélynak. Ezt követi az országos ismertség hiánya. Csak harmadik az épület rossz állapota, mint hátrány.
- Érdekes, hogy akik már látták az épületet belülről (43%), azok kevésbé tartják nagy problémának az épület állapotát, mint azok, akik még nem látták (57,3%). Hasonlóan azok a péceliek, akik nem járnak egyéb péceli rendezvényekre, rosszabb állapotúnak ítélik meg a kastélyt, mint azok, akik járnak ilyen rendezvényekre. Aki még nem látogatott el az épületbe, az hajlamosabb úgy gondolni, hogy “lepusztult” az épület állapota.
- A péceliek körében a “nincs gazdája” toronymagasan vezet, míg a nem pécelieknél az országos ismertség hiánya jelenik meg legfontosabb problémaként.
- A fiatalabb korosztálynak (30 év alatt) a többi korosztálynál sokkal nagyobb mértékben probléma, hogy Pécelen nincs “egyéb látványosság” és nincs egyéb kapcsolódó szolgáltatás a kastélyhoz (étterem, kávézó stb.).
- Az egyéb hátrányok között az elhanyagolt kertet és a helyi közösség, önkormányzat koncepciójának hiányát említették az űrlapot kitöltők.

A kastély legfontosabb értékei

Ön szerint mik a Ráday-kastély legfontosabb "értékei". Jelöljön meg az alábbi jellemzők közül legfeljebb **hármat**, amit a kastély legfontosabb "előnyének" tart.

- A kastély legfontosabb értékeinek az építészeti értékeket, a Ráday- és Kelecsényi- családok kulturális örökségét tartják a válaszadók.

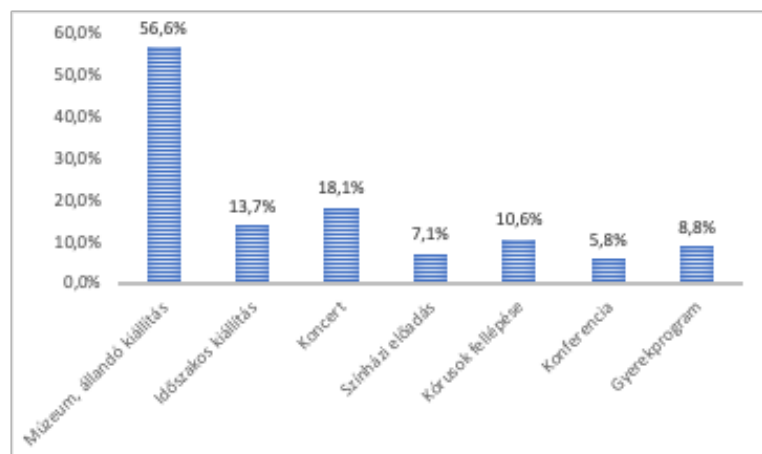

- Nagy különbség van ebben az esetben is azok között, akik látták és akik nem látták az épületet belülről. A díszterem például sokkal nagyobb arányban jelent értéket azoknál, akik látták, mint akik még nem.
- A Budapest közelségét csak a nem péceliek tartják értéknek. A helyiek rendkívül kis arányban jelölték fontosnak.
- Azok a péceliek, akik más helyi rendezvényekre nem járnak, fontosabbnak értékelik Budapest közelségét, vagy a kastély városon belüli jó elhelyezkedését, mint azok, akik rendszeresen járnak helyi programokra.
- Életkor szerint ebben az esetben nincsenek jelentős eltérések.

A nem péceliek miért jönnek a kastélyba és mit csinálnak még Pécelen

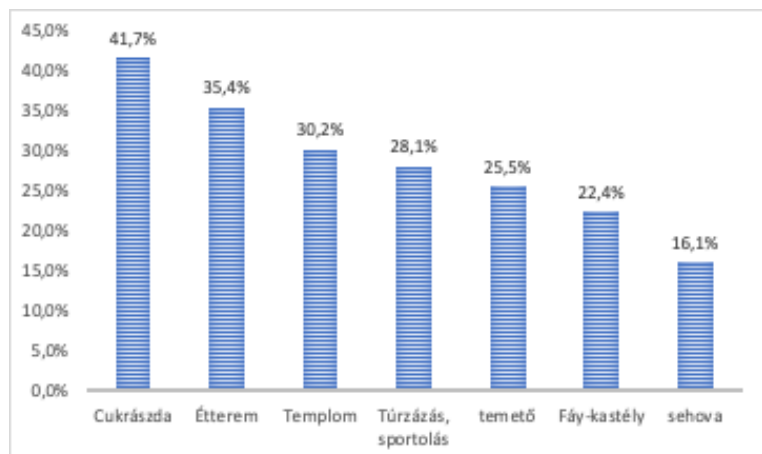
Milyen alkalomból látogatott el a kastélyba? (több válasz is adható)

- A kastélyt látogató, nem péceliek túlnyomórészt a kastély állandó kiállításának, kertjének megtekintése miatt érkeznek (56,6%). Az egyéb válaszlehetőségek között leggyakrabban az esküvő miatti érkezés jelent még meg, mint fel nem sorolt válaszlehetőség.

Pécelen egyéb szolgáltatást is igénybe vett, egyéb helyet is megnézett? (több válasz is adható)

- A kastélyba látogatók közel fele fogyaszt a péceli cukrászdában. Több, mint harmaduk pedig az étterembe is beül.
- Mindössze a kastélyba látogatók 16,1 százaléka nem néz meg semmi mást a településen.

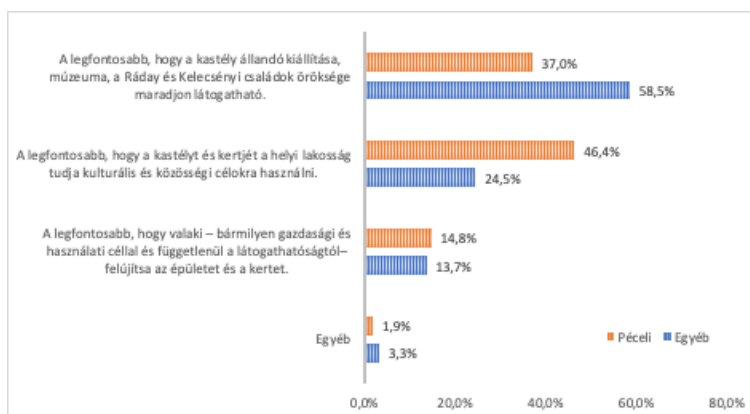

- Életkor szerint nincsenek jelentős eltérések. Egyedül a túrázás, sportolás a közeli erdőben népszerűbb a fiatalabbak körében. Az étterem és cukrászda iránti igény mindegyik korosztályban ugyanannyira jellemző, ugyanannyira népszerű.
- Az egyéb válaszlehetőségek között megjelenik még az emlékpark, a családlátogatás és a könyvtár is.

A kastély jövője

Válassza ki az alábbi állítások közül, hogy Ön szerint melyik a legfontosabb, amit a kastély jövőjét tekintve szem előtt kell tartani.

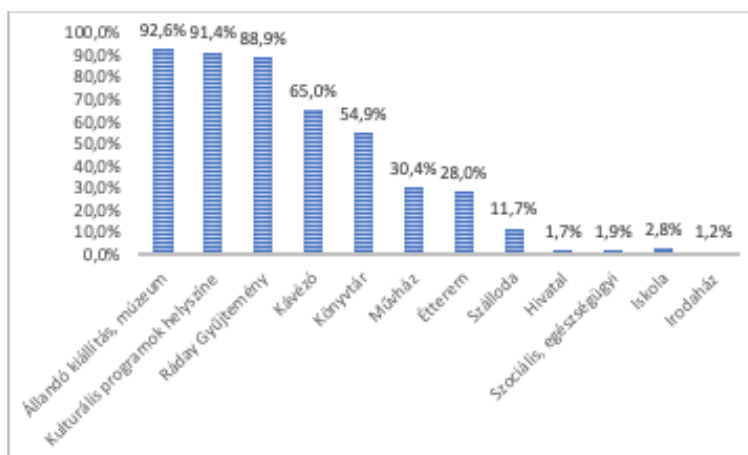
- Ha csak egy célt lehet választani, akkor a legfontosabb, hogy maradjon meg a kastély épületének, állandó kiállításának láthatósága. Ezt követi, hogy a helyi közösség számára legyen hasznosítva. A legkevésbé fontos, hogy valaki – ismeretlen célból – felújítsa.

- Ha csak a péceli válaszadókat nézzük, akkor a sorrend eltér (legfontosabb a helyi közösség érdekében történő hasznosítás), de “bármilyen áron” történő felújítás ebben az esetben is az utolsó helyen szerepel.
- Életkor szerint nézve, minél idősebb valaki, annál fontosabb a jelenlegi kastély funkció megtartása.

Egy kastélyban több funkció kialakítására van lehetőség. Az alább felsorolt lehetőségek közül melyek kialakítását, beköltöztetését tartja illőnek a Ráday-kastélyhoz?

- A jelenlegi állandó kiállítás, múzeum jelleg megtartását majdnem minden válaszadó fontosnak és szükségesnek tartja. Ezt követi a kulturális programoknak kialakított helyszín, majd a Ráday Gyűjtemény esetleges beköltöztetése. A kereskedelmi célú egységeket sem veti el a

többség: kávézó és étterem is kialakítható a válaszadók szerint az épületegyüttesben.

- A legelutasítottabb valamilyen hivatal, a szociális vagy egészségügyi intézmény, iskola és irodaház beköltöztetése.
- A péceliek és nem péceliek között a legnagyobb különbség a művelődési ház beköltöztetésénél mutatkozik: a péceliek inkább (33,1%) el tudnák képzelni a kastélyban, mint a nem péceliek (24,3%)
- Erre a kérdésre érkezett a legtöbb egyéb válasz (66 szöveges megjegyzés). Az egyéb válaszok között kiemelkedik a kert hasznosításának szükségszerűsége (akár közpark, akár sövényszínház, nyári színház, kertmozi). Az esküvői helyszínként történő hasznosítás szintén gyakran merült fel, de a filmforgatás, alkotóház, konferencia is gyakran felbukkant a válaszok között.

Módszertan

Az online kérdőíves felmérést a *google form* alkalmazással készítettük. A kérdőív 2023. július 14-én került fel a radaykastely.hu honlapra, 2023. július 19-én délután 19:00-kor zártuk le, bár ezt követően is érkezett még be 15 válasz. A bejegyzést 94-en osztották meg, a bejegyzés (“post reach”) 36 095 embert ért el, de többen nem az eredeti bejegyzést osztották meg. Elsősorban pécelieknek szóló és kastélyokkal, kúriákkal foglalkozó csoportokban terjedt a kérdőív. Ezek közül a legjelentősebbek (zárójelben az adott csoport követőinek száma): Kastélyok Magyarországon és egyéb műemlékek (43e); Mesélő házak (13e); Járjuk be Magyarországot (1e); Hazai kastélyok, kúriák, villák (18e); Péceli Hírek (3e); Pécel Önkormányzata (4e); Pécelen hallottam (10e); Szeretem Pécelt (8e); Retro Pécel (2e); Pécelinfo (3e); Péceli piactér (2e).